

چهل حدیث از امام جعفر صادق (علیه السلام)

۱ امام صادق (ع) فرمود: شکیبائی، راستی و درستی، بردباری، و خوی خوش از اخلاق و خویهای پیامبران است و هر چه در میزان مرد روز قیامت از اعمال شایسته بگذارند به حُسن خلق نخواهد رسید.

ارشاد القلوب جلد ۱ صفحه ۳۲۱

۲ امام صادق (ع) از پدرانش از مولا علی (ع) روایت کرده که آن جناب فرمود: فقهاء و حکماء هرگاه با یکدیگر مکاتبه میکردند از سه چیز سخن میگفتند: هرکس برای امور آخرت کوشش کند خداوند امور دنیای او را کفایت میکند، و هرکس باطن خود را پاک سازد خداوند ظاهر او را پاک میسازد، و هرکس روابط خود را با خداوند نیکو گرداند خداوند روابط او را با مردم اصلاح میکند. کِتَابُ الْمَوَاعِظُ شیخ صدوق صفحه

۸۰ الی ۸۸

۳ حضرت صادق (ع) فرمود: انفاق کن و یقین داشته باش که در آینده به تو خواهد رسید، و بدان اگر در

اطاعت خداوند انفاق نکنی مجبور خواهی شد که در معصیت پروردگار خرج نمایی، و هرکس در بر آوردن حاجات دوستان خدا قدم بر ندارد کارش بجایی خواهد رسید که در راه دشمنان خدا گام بردارد. کِتَابُ الْمَوَاعِظُ شیخ صدوق صفحه ۱۱۶

۴ امام صادق (ع): خانه هایی که در آن موسیقی گوش می دهند از نزول بلاهای ناگهانی و دردناک (مانند سگته و مرگ های ناگهانی و...) در امان نیست و دعای اهل آن خانه مستجاب نمیشود و ملائکه نیز در آن خانه وارد نمیشوند. عین الحیوة صفحه ۲۲۹

۵ حضرت صادق (ع) فرمود: خداوند برای آدم وحی فرستاد و فرمود: ای آدم من همه نیکیها را در چهار کلمه برای تو جمع کردم، یکی از اینها را برای خود و دومی را برای تو و سوم را بین خود و تو و چهارم را بین تو و مردم قرار دادم، اما آنکه مخصوص خود قرار دادم آن است فقط مرا پرستش کنی و برای من شریک نیاوری. و اما آنکه به خودت مربوط است و آن این است که به عمل تو پاداش خواهم داد، و

اما آن چه بین تو و من است آن است که تو دعا کنی و از من بخواهی و من هم اجابت میکنم، و اما آنچه بین تو و مردم میباشد آن است که برای مردم بیپسندی آنچه را برای خود می پسندی. کِتَابُ الْمَوَاعِظُ
شیخ صدوق ۱۰۰

۶ حضرت صادق (ع) فرمودند: هرکس در هنگام میل و رغبت به یک چیز و یا ترس از چیزی خود را از شهوت و غضب نگه دارد و به آن چه خداوند به او ارزانی داشته است راضی باشد پروردگار بدن او را بر آتش جهنم حرام میکند. کِتَابُ الْمَوَاعِظُ شیخ صدوق
صفحه ۹۵

۷ حضرت صادق (ع) فرمودند: نماز موجب تقرب هر پرهیزکاری است که بخواهد خود را به خداوند نزدیک کنید، هر چیزی زکاتی دارد و زکات بدن روزه داشتن است، روزی خود را با دادن صدقه فرود آورید، هرکس یقین به آخرت داشته باشد بذل و بخشش میکند، ثروت خود را با دادن زکات حفظ کنید، تدبیر در زندگی نصف عقل است، افراد میانه رو (کسانی که اسراف کار نیستند و میانه رو هستند) هرگز فقیر نمی شوند. کسی که مردم را به طرف خدا

دعوت میکند و خود کار حق انجام نمی دهد مانند
تیراندازی است که زه نداشته باشد. محبت و
دوستی نصف عقل است، غم و اندوه نصف پیری
است. کتابُ المَواعِظُ شیخ صدوق ۱۲۳

۸ امام صادق (ع) فرمودند: هر کسی باک نداشته
باشد چه می گوید و یا مردم درباره او چه می گویند،
و کسی که باک ندارد مردم او را بدکار مشاهده کنند،
و کسی که با محبت حرام دلش خوشحال شده و
به شهوت زنا خو گرفته، همه این افراد در دام
شیطان قرار گرفته اند و از او پیروی میکنند. کتابُ
المَواعِظُ شیخ صدوق صفحه ۱۲۷

۹ حضرت صادق (ع) فرمود: سکوت گنجی است بی
پایان، مردمان بردبار را زینت می دهد، و جاهلان
را از عیب و نقص نگه میدارد. (مستدرک الوسایل ج ۹،
ص ۱۶، ح ۴) و نیز فرمود: سخن گفتن به حق بهتر است
از سکوت در باطل. من لا یحضره الفقیه، ج ۴، ص ۳۹۶

۱۰ امام صادق (ع) روایت کرده که حضرت رسول (ص)
فرمود: خداوند متعال میفرماید: هر بنده که از من
اطاعت کند او را به غیر خود واگذار نمی کنم، و هر

بنده که معصیت کند او را به خودش واگذار میکنم و باکی هم ندارم وی به هر جا میخواهد برود و هلاک گردد. حضرت رسول (ص) فرمود: خداوند میفرماید: هرکس از بندگان که مرا می شناسد نافرمانی مرا انجام دهد مسلط خواهم کرد بر او یکی از بندگان که مرا نمی شناسد. کِتَابُ الْمَوَاعِظِ

شیخ صدوق صفحه ۹۷

۱۱ حضرت صادق (ع) فرمود: بین سلمان فارسی و مردی نزاعی روی داد، آن مرد به سلمان گفت: تو که هستی و چه قدرتی داری ؟ سلمان گفت: اما اول زندگی من و تو یک نطفه بیش نیست، در پایان زندگی هم مرداری گندیده خواهیم بود، روز قیامت که ترازوها نصب گردند هرکس اعمال خیرش سنگین شد او بزرگوار است، و هرکس کارهای شرش سنگین گردید او پست خواهد شد.

کِتَابُ الْمَوَاعِظِ شیخ صدوق صفحه ۹۹

۱۲ امام صادق (ع) فرمود: عافیت یک نعمتی است پنهان هرگاه در جامعه یافت گردد فراموش میشود، و هرگاه از بین برود مردم یاد آنرا میکنند. کِتَابُ الْمَوَاعِظِ

شیخ صدوق ۱۰۱

حضرت صادق (ع) فرمود: به طریق وحی از آسمان آمده است که اگر برای فرزندان آدم دو رودخانه از طلا و نقره جریان داشته باشد باز آدمی انتظار دارد محل سومی هم برای خود در نظر بگیرد، مقصود این است که آدمی هرگز سیر نمیشود. کِتَابُ الْمَوَاعِظِ

شیخ صدوق ۱۲۸

امام صادق (ع) فرمودند: نخستین کسی که راستگو را تصدیق میکند خدای عزوجل است که میداند او راستگو است و خودش هم خود را تصدیق میکند و میداند راستگو است. اصول کافی جلد ۳ صفحه ۱۶۳

امام صادق (ع) فرمود: سلمان خدایش رحمت کند گفته است از شش چیز در شگفتم به حدی که سه تایی آنها مرا می خندانند و سه دیگرم میگریانند اما آن سه که مرا به گریه آورد جدایی از دوستان یعنی محمد (ص) و طرفدارانش و هراس از روز آخرت و حضور در پیشگاه احدیت و اما آن سه که برای من خنده آور است حال کسی که او دنیا را می طلبد و مرگ او را و از خدا بی خبری که خداوند از او غافل نیست و آنکه دل و دهان را پر از خنده میکند و

نمی داند که خداوند از او راضی است یا ناراضی.

خصال شیخ صدوق جلد ۱ صفحه ۳۶۳

۱۶ ابان بن عثمان گوید: مردی به خدمت امام صادق (ع) آمد و عرض کرد پدر و مادرم به قربانت مرا پندی ده، حضرت فرمود: اگر خدای تبارک و تعالی عهده دار روزی است پس برای چه غم روزی میخورند؟ و اگر روزی قسمت شده است چرا باید حرص ورزید؟ و اگر حساب حق است جمع مال چرا؟ و اگر عوض آنچه در راه خدا داده شود حق است بخل ورزیدن برای چه؟ و اگر کیفری از آتش هست گناه چرا؟ و اگر مرگ حق است شادی برای چه؟ و اگر نمایان بودن کارها بر خداوند حق است حيله و مکر برای چیست؟ و اگر گذشتن بر صراط حق است به خود بالیدن برای چه؟ و اگر همه چیز به قضا و قدر الهی است اندوه برای چیست؟ و اگر دنیا فانی است دلبستگی به آن برای چیست؟

خصال شیخ صدوق جلد ۲ صفحه ۵۲۶

۱۷ حضرت ابو عبد الله علیه السلام فرمود که من با پدرم بودم تا اینکه به قبر و منبر پیغمبر رسیدیم ناگاه

گروهی از یاران پدرم (شیعیان) را دیدم پس پدرم در مقابل آنان ایستاد و سلام کرد.

سپس فرمود: بخدا سوگند که من شما و بوی شما و روح شما را دوست دارم مرا به ورع و اجتهاد یاری کنید زیرا که شما بدوستی ما نمیرسید مگر بواسطه ی ورع و دوری از گناه و هر کس به پیشوایی اقتدا کرد باید کردار او را انجام دهد سپس فرمود شمائید سربازان خدا، شمائید شیعیان خدا، شمائید سابقون و اوّلون سابقون در آخرت بهشت میروند ما به ضمانت خدا و رسول بهشت را برایتان ضمانت کرده‌ایم شما و زنهای شما پاکان و پاکیزه گانید و هر مؤمنی صدیق و هر مؤمنه ای حوریه بهشتی است.

ارشاد القلوب جلد ۱ صفحه ۲۴۵

حضرت صادق (ع) فرمود: خدای عزوجل به موسی وحی کرد: ای موسی به زیادی مال شاد مشو، و ذکر مرا در هر حالی و مگذار (از یاد من غافل مشو) زیرا زیادی مال گناهان را فراموش سازد، و واگذاردن ذکر من دلها را سخت کند. اصول کافی جلد ۴ صفحه ۲۵۶

۱۹ امام صادق علیه السلام فرمودند «لَا يَنْبَغِي لِلْمَرَأَةِ أَنْ تُجَمَّرَ ثَوْبَهَا إِذَا خَرَجَتْ مِنْ بَيْتِهَا؛ شایسته نیست که زن مسلمان، آن گاه که از خانه خویش بیرون می رود، لباس خود را وسیله جلب توجه دیگران نماید». اصول کافی: جلد ۵، صفحه ۵۱۹

۲۰ حضرت صادق (ع) فرمود: بر شما باد به پارسائی و کوشش در اطاعت، و بر سر جنازه ها حاضر شوید، و بیمارها را عیادت کنید و با مردم در مساجد حضور بهم رسانید، و برای مردم چیزی را دوست دارید که برای خودتان دوست دارید، آیا شرم نکند یکی از شما که همسایه اش حق او را بشناسد ولی او حق همسایه اش را نشناسد. اصول کافی جلد ۴ صفحه ۴۴۸

۲۱ حضرت امام صادق (ع) به شیعیان فرمود: بدانید بخدا سوگند که شما بر دین خدا و فرشتگانید پس ما را به ورع و دوری از گناه و کوشش در کردار نیک و بسیاری عبادت یاری کنید. ارشاد القلوب جلد ۱ صفحه ۲۴۵

حضرت صادق علیه السلام فرمود: بر شما باد به دوری از گناه و راست گفتن و برگرداندن امانت برای کسی که شما را امین دانسته که همانا اگر کشنده ی حضرت امام حسین علیه السلام شمشیری را که با آن امام حسین را کشته پیش من بعنوان امانت بگذارد خیانت نمی کنم و به او برمیگردانم. ارشاد

القلوب جلد ۱ صفحه ۲۴۵

از مفضل بن صالح روایت شده او گفته که امام صادق علیه السلام فرمود :

ای مفضل همانا برای خدا بندگان نیست که او را با نیت خالص در پنهان پرستش میکنند خدا هم بخوبی با آنان معامله میکند و اینان کسانی هستند که روز قیامت نامه هایشان را با ترس از نظر میگذرانند و هر گاه در پیشگاه پروردگار بایستند نامه هایشان را پر میبینند از کردارهای خوبی که در پنهان انجام داده اند. سپس از آن حضرت پرسیدیم که چطور می شود فرمود: خدا آنها را بزرگتر از این میداند که فرشتگان بر کردارشان آگاه شوند و در این بیان امام دلالتی بر این است که عبادت نهانی

افضل و برتر از عبادت آشکار است. ارشاد القلوب جلد ۱
صفحه ۲۲۶

۲۴ حضرت صادق علیه السلام فرمود: چشمتان را زیاد
به خواب عادت ندهید زیرا در این صورت کمتر
سپاسگزاری میکنند. ارشاد القلوب جلد ۱ صفحه ۲۲۶

۲۵ حضرت صادق علیه السلام فرمود: هنگامی که
حضرت رسول بر جنازه ی سعد بن معاذ نماز گذارد
فرمود: نود هزار فرشته بر سعد نماز خواندند
جبرئیل گفت (علتش هم این بود که) او در هر حال،
ایستاده یا نشسته، سواره یا پیاده در رفت و آمدها
سوره «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» را قرائت می کرد. ارشاد القلوب
جلد ۱ صفحه ۲۰۸

۲۶ امام صادق (ع): در حکمت آل داود است که ای
پسر آدم چطور سخن از هدایت و راهنمایی دیگران
میگویی ولی خودت بر بدیها پیروز نمیشوی. ارشاد
القلوب جلد ۱ صفحه ۲۰۷

۲۷ رفاعه بن اعین گفته است که امام صادق علیه
السلام بمن فرمود: آیا خبر دهم تو را از کسانی که
روز قیامت عذابشان از همه سخت تر است؟ عرض

کردم بلی آقای من مرا خبر ده، فرمود: سخت ترین مردم از حیث عذاب روز قیامت کسی است که ستمگری را به ضرر و زیان مؤمنی کمک کند اگر چه به يك کلمه حرف باشد. بعد حضرت فرمود: خبر دهم تو را به کسی که از این هم عذابش سخت تر است عرض کردم آری سید و آقای من، فرمود کسی که عیبجویی مؤمن را بکند چه از نظر گفتار و چه از حیث کردار.

بعد حضرت فرمود نزدیک من بیا تا کم کم زیاد کنم، ایمان بخدا و رسول و دوستی ما نیاورد کسی که مؤمنی پیش او بیاید برای حاجتی و بصورت او نخندد و گشاده رو نباشد اگر ممکن است حاجتش را روا کند و اگر هم ممکن نباشد کفالت او را بنماید تا زمانی که حاجت او برآورده شود؛ اگر این طور نباشد بین ما و او دوستی نباشد و اگر مردم قدر و منزلت مؤمن را در پیشگاه خدا بدانند مسلم گردنهایشان برای مؤمن خم خواهد شد زیرا که خداوند نام مؤمن را از نام خودش جدا کرده پس خدا یکی از نامهایش مؤمن است و نام بنده اش را مؤمن گذارده از جهت احترام و گرامی داشتن او را

و روز قیامت هم ایمان بخدا دارد و همان ایمان او را از عذاب نگاه میدارد. ارشاد القلوب جلد ۱ صفحه ۱۸۸

۲۸ حضرت صادق علیه السلام فرمود: سه چیز است که با آنها چیزی زیان نمیرساند دعا در گرفتاریها و غمها، استغفار هنگام گناه کردن و شکر هنگام نعمت. ارشاد القلوب جلد ۱ صفحه ۲۰۷

۲۹ امام صادق (ع): هنگامی که قائم (عج) قیام نماید بار دیگر مردم را به اسلام دعوت میکند و به احکام از بین رفته و فراموش شده آن آشنا می گرداند و چون از جانب خداوند به امور گمشده و از میان رفته راهنمایی می نماید او را مهدی می گویند. بحارالانوار جلد ۵۱ صفحه ۳۰

۳۰ امام صادق (ع) فرمود: از سفارشات امیرالمؤمنین (ع) به اصحابش این است: بدانید که قرآن هدایت شب و روز است (یعنی در همه احوال و اوقات هدایت کننده است) و نور شب تاریک است برای هر سختی و نیازی (راه نجات را در گرفتاری و بلا نشان دهد)؛ پس چون بلایی فرا رسد اموال خود را سپر جانتان سازید و چون حادثه ای پیش آمد (که

مربوط به امر دین است و جز با دادن جان مرتفع نشود) جان خود را فدای دینتان کنید و بدانید که هلاک شده کسی است که دینش تباه شود و غارت زده کسی است که دینش را به ربایند همانا پس از رسیدن به بهشت نیازی نیست و بعد از دوزخ بی نیازی نیست (هرکه در دنیا عمل صالح کند و مستوجب بهشت گردد فقیر و نیازمند نیست هر چند دست تنگ و گرفتار باشد و کسی که خود را مستوجب دوزخ سازد بی نیازی ندارد هر چند ثروتمند و مرفه باشد) اسیر دوزخ آزاد نگردد و نابینایش بهبودی نیابد. اصول کافی جلد ۳ صفحه ۳۰۶

۳۱ امام صادق (ع) فرمودند: هر بدعتی گمراهی و هر گمراهی راهش بسوی دوزخ است. اصول کافی جلد ۱ صفحه ۷۲

۳۲ امام صادق (ع): هرکه قرآن را از روی آن بخواند (یعنی از حفظ نخواند بلکه از روی کتاب و نوشته آن بخواند) از دیدگان خود بهره مند شود (یعنی چشمانی سالم داشته باشد) و سبب آمرزش پدر و مادرش گردد گرچه آن دو کافر باشند. اصول کافی جلد ۴ صفحه ۴۱۷

۳۳	امام صادق (ع): کمترین آزار (به پدر و مادر) گفتن اف به آنهاست و اگر خدای عزوجل چیزی را آسان تر و خوارتر از آن می دانست از آن نهی می فرمود. (یعنی اگر کلمه ای کوچکتر از «اف» بود که به سبب آن به پدر و مادر توهین شود خداوند می گفت) اصول کافی جلد ۴ صفحه ۴۹
۳۴	امام صادق (ع): پیوسته شیطان تا دو مسلمان با هم قهر هستند شادمان است و همین که با هم آشتی کنند زانوهایش بلرزد و بندهایش از هم جدا شود و فریاد زند: ای وای بر من از هلاکتی که به من رسید. اصول کافی جلد ۴ صفحه ۴۶
۳۵	امام صادق (ع): از قول پدرش فرمود: دعا را در پنج وقت غنیمت شمارید: هنگام خواندن قرآن، وقت اذان، هنگام نزول باران، و لحظه برخورد دو صف لشکر برای شهادت، و گاه نفرین ستمدیده که تا عرش بالا رود. امالی شیخ صدوق مجلس چهل و پنجم صفحه ۲۶۵
۳۶	امام صادق (ع): بهترین و محبوبترین برادران من کسی است که عیوب مرا به من هدیه بفرستد و نقائصم را تذکر دهد. الحدیث جلد ۲ صفحه ۲۹۷

۳۷	امام صادق (ع) فرموده است: که در حکم حضرت داوود آمده است: انسان عاقل باید زمان خود را بشناسد، به کاری که موظف است روی آورد و آن را به درستی انجام دهد. الحدیث جلد ۲ صفحه ۳۱۰
۳۸	امام صادق (ع): اگر از عمرت فقط دو روز باقی مانده باشد، یک روزش را به فرا گرفتن ادب و تربیت اختصاص بده تا روز مرگت از سرمایه های اخلاقی روز قبلت یاری بخواهی. الحدیث جلد ۲ صفحه ۳۲۶
۳۹	عبدالله بن سنان می گوید: از امام صادق (ع) پرسش نمودم که آیا ملائکه افضل اند یا بنی آدم. حضرت در پاسخ از جدش علی بن ابیطالب (ع) حدیث نمود که فرموده است: خداوند در ساختمان ملائکه، عقل را بدون شهوت مستقر ساخته است، و در حیوانات شهوت بدون عقل. اما در اولاد آدم، عقل و شهوت را با هم و در کنار هم قرار داده است. هر انسانی که عقلش بر شهوتش پیروز گردد برتر از فرشته است و هر انسانی که شهوتش بر عقلش غلبه کند بدتر و پست تر از حیوان است. الحدیث جلد ۲ صفحه ۳۵۷

امام صادق (ع): و هر که را حاجت و خواسته ای به
 خدای عزوجل باشد باید با صلوات بر محمد و آلش
 آن را آغاز کند پس حاجت خود را بخواهد و باز هم
 در پایان صلوات بر محمد و آلش بفرستد زیرا خدای
 عزوجل کریم تر از آن است که دو طرف دعایی را
 بپذیرد و میانه آن را وانهد و صلوات بر محمد آلش
 دعایی است که به طور قطع و یقین مورد اجابت
 خدا قرار میگیرد. اصول کافی جلد ۴ صفحه ۲۵۲

